

Cihadı Terk Ettiğiniz Zaman

Tarık Ebu Abdullah

12 Nis, 2018

<https://ilimvecihat.com>

حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي حَيَّوَةُ بْنُ شُرَيْحٍ ح وَحَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُسَافِرٍ التَّنِيسِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يَحْيَى الْبُرْلُوسِيُّ حَدَّثَنَا حَيَّوَةُ بْنُ شُرَيْحٍ عَنْ إِسْحَاقَ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ - قَالَ سُلَيْمَانُ عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْخُرَاسَانِيِّ - أَنَّ عَطَاءَ الْخُرَاسَانِيَّ حَدَّثَهُ أَنَّ نَافِعًا حَدَّثَهُ عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يَقُولُ « إِذَا تَبَايَعْتُمْ بِالْعَيْنَةِ وَأَخَذْتُمْ أَذْنَابَ الْبَقَرِ وَرَضِيْتُمْ بِالزَّرْعِ وَتَرَكْتُمُ الْجِهَادَ سَلَّطَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ ذُلًّا لَا يَنْزِعُهُ حَتَّى تَرْجِعُوا إِلَى دِينِكُمْ

İmam Ebu Davud (*rahimehullah*) şöyle der: Bize Süleyman bin Davud el-Mehri tahdis etti, dedi ki: Bize İbn-i Vehb haber verdi, dedi ki: Bana Hayve bin Şurayh haber verdi (ح-ha) ve bize Cafer bin Musafir et-Tinnisi tahdis etti, dedi ki: Bize Abdullah bin Yahya el-Burullusi tahdis etti, dedi ki: Bize Hayve bin Şurayh tahdis etti, o da İshak Ebu Abdurrahman'dan. (*Süleyman bin Davud el-Mehri rivayetinde İshak Ebu Abdurrahman'a Ebu Abdurrahman el-Horasani dedi*) Ata el-Horasani Nafi'den tahdis etmiştir, Nafi de ona İbn-i Ömer'in şöyle dediğini tahdis etmiştir: Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'i şöyle buyururken işittim: **“İyne yoluyla alışveriş yaptığınız, öküzlerin kuyruğuna yapıştığınız, tarımı seçtiğiniz ve cihadı terk ettiğiniz zaman Allah size öyle bir zillet musallat eder ki, dininize dönünceye kadar onu üzerinizden kaldırmaz.”**

بسم الله الرحمن الرحيم

Allah'a hamd ve Rasûlü Muhammed'e, ehl-i beytine ve ashabına salât ve selam olsun.

Bir: Hadisin senedi ve hükmü:

Süleyman bin Davud el-Mehri: Süleyman bin Davud bin Hammad bin Sad el-Mehri. Ebu'r-Rabi el-Mısri (*rahimehullah*) İmam en-Nesei, Hafız İbn-i Hacer ve ez-Zehebi (*rahimehumullah*) sikadır, demişlerdir. Ebu'r-Rabi el-Mısri (*rahimehullah*) hicri 253'de vefat etmiştir.

İbn-i Vehb: Abdullah bin Vehb bin Müslim el-Kureyşi. Ebu Muhammed el-Mısri (*rahimehullah*). İmam Ebu Hatim (*rahimehullah*) “*hadisi sahihtir, saduktur*” demiştir. İmam Ebu Zura (*rahimehullah*) “*o sikadır*” demiştir ve İmam Ahmed (*rahimehullah*) “*hadisi sahihtir*” demiştir. İbn-i Vehb (*rahimehullah*) hicri 197'de vefat etmiştir.

Cafer bin Musafir et-Tinnisi: Cafer bin Musafir bin İbrahim bin Râşid et-Tinnisi. Ebu Salih el-Huzeli (*rahimehullah*) İmam Ebu Hatim (*rahimehullah*) “*Şeyhdir*” demiştir. İmam en-Nesei (*rahimehullah*) “*salihtir*” demiştir ve İbn-i Hacer ve ez-Zehebi (*rahimehumullah*) “*saduktur*” demişlerdir. Cafer bin

Musafir hicri 254'de vefat etmiştir.

Abdullah bin Yahya el-Burullusi: Abdullah bin Yahya el-Meâfiri. Ebu Yahya el-Mısri el-Burullusi (*rahimehullah*) İmam Ebu Hatim ve İmam Ebu Zura (*rahimehumullah*) "*makbuldur*" demişlerdir. Ebu Yahya el-Burullusi hicri 212'de vefat etmiştir.

Hayve bin Şurayh: Hayve bin Şurayh bin Safvan bin Mâlik et-Tucibi. Ebu Zura el-Mısri (*rahimehullah*) İmam Ebu Hatim "*sikadır*" demiştir. İmam Ahmed "*sika sikadır*" demiştir ve İmam Yahya bin Main (*rahimehullah*) "*sikadır*" demiştir. Ebu Zura el-Mısri (*rahimehullah*) hicri 158'de vefat etmiştir.

İshak Ebu Abdurrahman & Ebu Abdurrahman el-Horasani: İshak bin Useyd el-Ensari. Ebu Abdurrahman el-Horasani el-Mervezi (*rahimehullah*) İmam Ebu Hatim (*rahimehullah*) "*Meşhur değildir. Onunla oyalanmaya değmez*" demiştir. Hafız İbn-i Hacer ve ez-Zehebi (*rahimehumullah*) "*onda zayıflık vardır*" derler.

Ata el-Horasani: Ata bin Ebu Müslim el-Horasani. Ebu Eyyub, Ebu Osman, Ebu Muhammed ve Ebu Salih el-Belhi (*rahimehullah*) İmam Ebu Hatim "*sikadır, saduktur*" demiştir. İmam Yahya bin Main (*rahimehullah*) "*sikadır*" demiştir. Ve İmam en-Nesei (*rahimehullah*) "*makbuldur*" demiştir. Ata el-Horasani (*rahimehullah*) hicri 135'de vefat etmiştir.

Nafi: Nafi bin Hurmuz. Ebu Abdullah el-Medeni (*rahimehullah*). İbn-i Ömer (*radiyallahu anhu*)'nun mevlası. İmam Malik (*rahimehullah*) "*Nafi'nin İbn-i Ömer'den tahdis ettiği hadisi başkasından duymayı gerekli görmem*" demiştir. Ve İmam el-Buhari (*rahimehullah*) "*senetlerin en sahihi Malik, Nafi ve İbn-i Ömer'den olan senettir*" demiştir. İmam Nafi Mevla İbn-i Ömer (*rahimehullah*) hicri 117'de vefat etmiştir.

İbn-i Ömer: Abdullah bin Ömer bin Hattab el-Kureyşi el-Adevi. Ebu Abdurrahman el-Mekki (*radiyallahu anhu*). Meşhur sahabe. Üçüncü raşid halife Ömer (*radiyallahu anhu*)'nun oğlu ve sahabenin en faziletliyelerinden ve en âlimlerinden. İmam Abdullah İbn-i Ömer (*radiyallahu anhu*) hicri 73'de vefat etmiştir.

İmam Ebu Davud (*rahimehullah*) bu hadisi iki şeyhinden işitmiştir. Biri Süleyman bin Davud el-Mehri (*rahimehullah*)'tır ve diğeri Cafer bin Musafir et-Tinnisi (*rahimehullah*)'tır. İki şeyhinin senedi Hayve bin Şurayh (*rahimehullah*)'ta birleşiyor. Senedin bir senetten diğeri senede geçiş yaptığını göstermek için Cafer bin Musafir'den önce (ح -ha) harfini yerleştirmiştir.

Senedin siyaki Cafer bin Musafir'e ait olduğu için de Süleyman bin Davud'un İshak Ebu Abdurrahman değil, Ebu Abdurrahman el-Horasani dediğini belirtmiştir.

Hadisin hükmüne gelince, hadisin bu senedi Ebu Abdurrahman el-Horasani sebebiyle zayıftır. Lakin hadisi İmam Ahmed ve İmam et-Taberani (rahimehumullah) Ebu Bekir bin Ayyaş'tan el-Ameş yoluyla Ata bin Ebi Rebah'tan o da İbn-i Ömer (radiyallahu anhu)'dan rivayet etmişlerdir. Hafız İbn-i Hacer (rahimehullah) şöyle der: *"Hadisi Ebu Davud Nafi yoluyla İbn-i Ömer'den rivayet etmiştir ve senedinde sıkıntılar vardır. Ahmed'in de Ata yoluyla benzer bir rivayeti vardır, bu senedin ravileri sikadır ve İbnu'l-Kattan sahihlemiştir"*[\[1\]](#)

Ve İmam İbn-i Teymiyye (rahimehullah) İmam Ahmed (rahimehullah)'ın rivayetini ve İmam Ebu Davud (rahimehullah)'ın rivayetini verdikten sonra şöyle der: *"Bu iki sened hasendir. Biri diğerini destekliyor ve güçlendiriyor. İlkine gelince, ravilerinin hepsi meşhur imamlardır ancak el-Ameş'in Ata'dan işitmemiş olduğundan ve Ata'nın da haberi İbn-i Ömer'den işitmemiş olduğundan korkuyoruz. İkinci senede gelince, hadisin İbn-i Ömer'e ulaşan bir aslının var olduğunu göstermektedir. Zira Ata el-Horasani sika ve meşhurdur, Hayve bin Şurayh ise ondan daha üstündür. İshak bin Abdurrahman'a gelince, ondan Hayve bin Şurayh, el-Leys bin Sad ve Yahya bin Eyyub gibi Mısırlı imamlar rivayette bulunmuşlardır. Ayrıca hadisi es-Seriyyu bin Sehl el-Cuneyd üçüncü bir yoldan meşhur senetle Leys'den, o da Ata'dan o da İbn-i Ömer'den rivayet etmiştir. Bu da hadisin Ata'dan gelen bir aslının olduğunu göstermektedir."*[\[2\]](#)

İki: Hadisten çıkarılacak bazı faydalar:

Bir: (الْعَيْنَةُ) el-Îyne. Er-Razi "Îyne, kişinin vadeyle almasıdır" derken el-Cevheri "Îyne, peşin paradır" der. Zira Îyne alış verişi Er-Rafîî (rahimehullah)'ın tarif ettiği gibi *"Belli bir fiyatla vadeli olarak satılan bir malın bedeli henüz kabzedilmeden, daha düşük bir fiyattan ve peşin olarak geri alınmasıdır."*[\[3\]](#) Mesela Zeyd Amr'a 15000 TL'ye vadeli olarak bir araba satar. Sonra Amr'dan arabayı 10000 TL'ye peşin olarak geri satın alır. Böylece Amr'ın eline 10000 TL peşin para girer ama anlaştıkları vadenin sonunda Zeyd'e 15000 TL verme mecburiyetindedir. Gerçek bir ticaret kastedilmeden ve gerçekleşmeden Zeyd 5000 TL artı para kazanmıştır. Hakikatte Amr Zeyd'den vadeli borç para almıştır. Vade farkı olarak da vade sonunda ödemek üzere 5000 TL üzerinden anlaşmışlardır. Dolayısıyla bu işlemin hakikati faiz karşılığında borç para almaktır. İki tarafın arabayı alıp satarak alışveriş sureti verdikleri bu işlem hakikatte hileli bir faiz işlemidir. Bunun için

İbn-i Abbas (radiyallahu anhu) İlyne alış verişi için “Allah kandırılmaz. Bu Allah ve Rasûlü’nün haram kıldığı bir işlemdir” demiştir.

İki: Şeriatın hâkim olduğu veya en azından İslam örfünün galip geldiği bir pazarda haksız kazanç makbul değildir. Ama insanlar, dünya metain ve menfaatine meyli artması neticesinde hilelere başvurarak haksız kazançlar elde etmeye çalışırlar. Bu hilelerden birisi hadiste zikri geçen İlyne alışverişidir. Bu alışveriş hakikatte Allah (Celle ve âlâ)’nın haram kıldığı faizi içeren bir alışveriştir. Haram olan bir şeyi elde etmek için ancak hastalanmış bir kalp çalışır. İlyne alışverişinin bu hadiste zikredilmesinin münasebeti de bu olsa gerek. Zira Allah’a iman etmiş bir kalbin hastalanmasını sağlayan ancak dünya sevgisi ve ölüm korkusudur. Bunun için üzerine vacip olan cihadı terk etmiştir, dünya malını kazanmak için Rabbini kandırmaya kalkışmıştır ve Rabbine itaatte yatan izzete karşın dünya zilletini tercih etmiştir.

Üç: Dünya tarlasını ekip sürmek ve iâşesini dünya toprağından çıkarmak kötü bir şey değildir ve haram kılınmamıştır. Lakin dünya tarlası için ahiret bahçesini keleme yapmak... Bu ne büyük bir hüsrandır. Zatında değersiz olan dünyanın en önemli gayeye dönüşmesi ve bunun için gerekirse âlemlerin Rabbi olan Allah’ın emirlerine riayet etmemek ne büyük bir zillettir. Dünya ve ahirette mükâfatı ancak şeref ve izzet olan cihadı dünyevi ölümden kaçmak için terk etmek ne büyük bir adildir. Ceza amelin türündendir. Ahireti terk edip dünyaya yerleşmek ve Allah yolunda cihadı terk etmek zillet olduğu için cezası da daha büyük bir zillettir... Âlemlerin Rabbi olan Allah (Azze ve Celle)’nin musallat ettiği bir zillet.

Dört: Kalbin ölümüne sebebiyet veren en büyük sebeplerden birisi Allah yolunda cihadı terk etmektir. Bu en büyük tehlikelerdendir. Zira ferdin de topluluğun da dinini koruyan Allah yolunda cihaddır. Cihad, topluluğun dinini kâfirlere, mürtedlere ve şeriattan mümteni olanlara karşı savaşıarak korumaktadır. Ve ferdin dinini korumaktadır; çünkü kulun kendi acizliğini anlayabilmesi ve Allah’ın mutlak kudretini görebilmesi için cihad en büyük vesiledir. Kulluğunu itiraf edip Rabbini tanıyabilmesinin en etkili yoludur. Bütün hayırların Allah’tan ve bütün şerhlerin ancak nefsinden ve nefsinin azdırın şeytandan olduğunu öğrenebileceği en büyük medresedir. Cihadı terk eden ölümü tercih ettiğini bilsin. Kalbini dünya mallarında boğarak öldürdüğünü ve ancak dinine geri dönerse dirileceği “bitkisel hayata” girdiğini anlasın. Allah (Azze ve Celle) şöyle buyurmaktadır: **“Ey iman edenler! Sizi, size hayat verecek şeylere çağırdığı zaman Allah ve Rasûlü’nün çağrısına uyun. Bilin ki Allah kişi ile kalbi arasına girer ve muhakkak O’nun huzurunda toplanacaksınız.”**[\[4\]](#)

Bunun için Allah yolunda şehid oluncaya kadar çarpışmayı bırakmayan hakikat erbabı sahabi Ebu Eyyub el-Ensari (*radiyallahu anhu*) tehlikeyi düşmana dalarak zahiri ölüme gitmekte değil, bilakis tehlikeyi bağ, bahçe ve mala yönelerek Allah yolunda cihadı terk ederek batını ölüme gitmekte görmüştür. İmam Ebu Davud (*rahimehullah*)'ın kendi senediyle tahrir ettiği eserde Eslem Ebu İmran et-Tucibi (*rahimehullah*) şöyle diyor: “Rum şehrinde (İstanbul’da) idik. Rumlar karşımıza büyük bir ordu çıkardılar. Onlara karşı Müslümanlar bir o kadar veya daha fazla asker çıkardı. Mısırlıların başında komutan olarak Ukbe bin Âmir bulunuyordu. Ordunun komutanı ise Fedâle bin Ubeyd idi. Müslümanlardan biri Rumların saflarına hücum ederek onların arasına daldı. Müslümanlar “Subhanallah! Bu kimse kendi eliyle kendini tehlikeye atıyor” diye bağırmaya başladılar. Bunun üzerine Ebu Eyyub el-Ensari ortaya atılarak şöyle dedi: “Ey insanlar! Siz bu ayete böyle mana veriyorsunuz, hâlbuki bu ayet biz Ensar topluluğu hakkında nazil olmuştur. Allah İslam’ı güçlendirip yardımcılarını çoğaltınca bizler kendi aramızda Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)’e duyurmadan “pek çok malımızı heder edip tükettik, mallarımızla ilgilenmedik. Allah İslam’ı güçlendirmiş, yardımcılarını çoğaltmıştır. Artık bizler mallarımızın başına oturup onlarla meşgul olsak ihmal ettiğimiz şeyleri telafi etsek” dedik. Bunun üzerine Allah dediklerimizi reddeden şu ayetini indirdi: **“Allah yolunda size verilenlerden bol bol harcayın. Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayın...”** Böylece tehlikenin malların üzerinde oturmak, onları çoğaltmaya ve ıslah etmeye çalışmak ve Allah yolunda cihadı terk etmek olduğu belli oldu.”

Beş: Allah yolunda cihadı terk etmek en büyük zillettir. Çünkü İslam ve Müslüman’a izzetini veren cihaddır. Ümmet şanlı savaş atlarının sürücüleriyken müfsidlerin üzerine çöken karanlık gece gibi öküzün kuyruğuna yapışınca Allah (Celle ve âlâ) da hak ettiği zilleti ümmete musallat etmiştir. En hayırlı ümmet olan, yeryüzünde temkin ve hilafetle müjdelenmiş ve her daim ilahi nusrete mazhar olan İslam ümmeti kıcı boklu Frenklere uşak olmuştur. Kimliğini kaybetmiştir ve düşmanı kendi içinde aramaya başlamıştır. Önderleri olarak en cahil ve en zalim olanlardan razı olmuştur. Bunlar da Rabbini inkâr edenleri dost edinip izzeti onlara uşaklık yapmakta aramışlardır. Heyhat! **“Onlar mü’minleri bırakıp da kâfirleri dost edinenlerdir. İzzeti onların yanında mı arıyorlar? Gerçekten izzet bütünüyle Allah’ındır.”**^[5] O dilediğini aziz kılar ve dilediğini zelil kılar. **“İzzet Allah’ındır, Rasûlü’nündür ve iman edenlerindir. Lakin münafıklar bilmezler.”**^[6]

Zillate alışmış olan bu ümmet uzun zaman bu dalalet önderlerini izleyerek daha da zelil olmuştur. Fakat her gecenin ardından gün gelir. Her karanlığı ışık

deler, dalar ve bertaraf eder. Bu ümmetin ışıkları Rabbani ulemanın önderliğinde ilerleyen mücahidlerdir. Mücahidlerin eliyle bu ümmet tekrar hak ettiği konuma gelecektir inşaAllah. Allah (Celle Celaluhu) şöyle buyuruyor: **“Ey iman edenler! İçinizden kim dininden dönerse, Allah mü’minlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı izzetli, Kendisinin onları seveceği, onların da Kendisini seveceği bir topluluk getirir. Bunlar Allah yolunda cihad ederler ve hiçbir kınayanın kınamasından korkmazlar. Bu Allah’ın lütfudur. Onu dilediği kimseye verir. Allah lütfu bol olandır, her şeyi en iyi bilendir.”**[7]

Altı: İslam ümmetinin tekrar din sahibi olabilmesi için tek bir yol vardır: Allah yolunda cihad etmek. Bunun için Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem) zillate cihadın terkini sebep gösterdikten sonra “dininize dönünceye kadar onu üzerinizden kaldırmaz” buyurmuştur. Çünkü Allah (Azze ve Celle) dinin, adaletin, insafın, merhametin ve doğruluğun hâkimiyeti için savaş yolunu göstermiştir. Çünkü savaş, fesadı yok etmenin en etkili yoludur. Fesad var oldukça dini, adaleti, insafı, merhameti ve doğruluğu kaim kılmak mümkün değildir.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ

“Hiçbir fitne kalmayıncaya ve din (egemen düzen) bütünüyle Allah’ın oluncaya kadar onlarla savaşınız.”[8]

Ayet-i kerimede حَتَّى (hatta) harfinden sonra gelen kısım ilahi emrin gayesini beyan ediyor. Gaye, fitnenin yok olması ve dinin bütünüyle sadece Allah’ın olmasıdır. Bu gayenin tahakkuk etmesi için teşri edilmiş olan amel de قَاتِلُوهُمْ (onlarla savaşınız)’dır. Binaenaleyh, gayenin (yani dinin bütünüyle ikame edilmesi) tahakkuk etmesi için ilahi emir savaştır. Yani gaye tahakkuk edinceye kadar emredilmiş olan savaştır. Bu da gösteriyor ki bu gayenin gerçekleşmesini sağlayan yol ancak savaştır. Yoksa Allah (Celle ve âlâ) ilzamî surette emretmezdi. Buna ilaveten savaşın kat’i surette emredilmiş olunmasından şunu da çıkarabiliriz: Yeryüzünde fitne olmasına rağmen savaş dışında başka ıslah üsluplarıyla yetinmek gayenin tahakkuk etmesini sağlamayacaktır. Bunun için savaşı terk edip sadece davet ve tebliğ ile yetinen ıslah hareketleri hiçbir zaman dini hâkim kılamamışlardır. Ve bunun gibi demokratik sistemlerin seçim sistemini kullanan İslamist siyasi partiler de hiçbir zaman dini bütünüyle Allah’a mahsus kılamamışlardır. Bilakis yeryüzünde ikame edilmiş olan bölgesel İslam emirliklerinin hepsi sadece Allah yolunda cihadın semeresi olmuştur.

Ey Rabbinden soran izzeti

Kılıcın yüzünde kâfir kanı cennet kapısı

Üç beş hurma alıkoymasın seni

Yoksa bulamazsın hiçbir zaman anahtarı

Allah’a hamd ve Rasûlü’ne salât ve selam olsun.

[1](#) - Buluğu’l-Meram, 259. Daru’s-Selam, birinci baskı h.1417. Lakin “Telhis”inde Hafız İbn-i Hacer (rahimehullah) İbnu’l-Kattan (rahimehullah)’ın hadisi sahihlemesine katılmıyor ve “Bana göre İbnu’l-Kattan’ın hadisi sahihlemesi illetlidir. Çünkü ravilerin sika olmaları hadisin sahih olmasını ilzam etmez. Çünkü el-Ameş mudellistir ve burada Ata’dan işittiğini zikretmemiştir” diyor. (et-Telhis, 3/48. Daru’l-Kutubi’l-İlmiyye, birinci baskı h.1419)

[2](#) - El-Fetava el-Kubra, 6/45. Daru’l-Kutubi’l-İlmiyye, birinci baskı h.1408

[3](#) - Neylu’l-Evtar, 1112. Daru’l-Marife, birinci baskı h.1423

[4](#) - El-Enfâl Sûresi 24.ayet

[5](#) - En-Nisa Sûresi 139.ayet

[6](#) - El-Münafikun Sûresi 8.ayet

[7](#) - El-Maide Sûresi 54.ayet

[8](#) - El-Enfâl Sûresi 39.ayet